

Brüsszel, 2024. november 25.
(OR. en)

16124/24

JEUN 281
SOC 863
EMPL 588
AGRI 829
SUSTDEV 127
EDUC 441

AZ ELJÁRÁS EREDMÉNYE

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	a delegációk
Tárgy:	A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok számára globális lehetőségek biztosításáról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a fent említett következtetéseket, amelyet a Tanács (Oktatás, Ifjúság, Kultúra és Sport) a 2024. november 25–26-i ülésén jóváhagyott.

A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok számára globális lehetőségek biztosításáról

**A TANÁCS ÉS A TAGÁLLAMOK KORMÁNYAINAK A TANÁCS KERETÉBEN
ÜLÉSEZŐ KÉPVISELŐI**

TUDATÁBAN ANNAK, HOGY

1. A vidéki közösségek alapvető szerepet játszanak az Európai Unió jövőképekének előmozdításában, és az uniós identitás központi elemét képezik. Amint azt az Európai Bizottság az EU vidéki területei számára szóló hosszú távú jövőképében¹ megállapította, „a vidék társadalmunk és gazdaságunk fontos eleme”, ezért fokozott figyelmet igényel. A vidéki térségekben és a távoli területeken Európa egyik legmeghatározóbb és legfigyelemreméltóbb tulajdonsága a táj, a kultúra és az örökség sokszínűsége. Ezeken a területeken élni számos előnnyel járhat: így például jobb az életminőség, élvezni lehet a természetet és a biológia sokféleséget, kisebb mértékű a szennyezés, esetlegesen alacsonyabbak a megélhetési költségek, biztonságosabb a környezet² és erősebbek a közösségek.

¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé (az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény, COM/2021/345 final).

² Eurostat – online statisztikák: *Urban-rural Europe - quality of life in rural areas* (Városi és vidéki Európa – az élet minősége a vidéki térségekben), 2022.

2. Az Európai Unió (EU) arra törekszik, hogy 2040-re erősebb, összekapcsoltabb, reziliens és virágzó vidéki közösségekkel rendelkezzen³. A jelenlegi erőfeszítések ellenére komoly egyenlőtlenségek állnak fenn a vidéki és városi térségek között, noha 137 millió fő – az EU lakosságának mintegy egyharmada – él vidéki térségekben⁴. Bár a vidéki közösségek alapvető fontosságúak a fenntartható fejlődés, valamint a gazdasági és társadalmi kohézió szempontjából, gyakran sújtja őket az elnéptelenedés, különösen a fiatalok elvándorlása nyomán. Ennek következtében az EU vidéki térségeiben és távoli területein élő népesség nagyobb része szembesül társadalmi-gazdasági kihívásokkal.
3. A vidéki térségekben és távoli területeken való élet előnyeivel szemben túlsúlyba kerülhetnek a kihívások, többek között az, hogy kevesebb a munkalehetőség, gyengébb az infrastruktúra (az energia, a közlekedés, a mobilitás és a tájékoztatás terén), minden szinten alacsonyabb mértékű a minőségi oktatáshoz és képzéshez való hozzáférés és azok elérhetősége, beleértve a kisgyermekkori nevelést és gondozást, a szociális szolgáltatásokat, az egészségügyi ellátást vagy a sportot, a kulturális és szabadidős tevékenységeket. Ennek következtében sokan – gyakran fiatalok – dönthetnek úgy, hogy a jobb lehetőségek érdekében elhagyják a vidéki térségeket és a távoli területeket. Ez egyes földrajzi területeken jelentős változásokhoz vezethet a demográfiai struktúrákban⁵.
4. Bár a fiatalok lehetőségeit a helyi realitások határozzák meg, az olyan globális trendek, mint az éghajlatváltozás, a digitalizáció, a mentális egészséggel kapcsolatos kérdések, a foglalkoztatási és oktatási lehetőségek, valamint a gazdasági és egyéb egyenlőtlenségek egyre nagyobb hatást gyakorolnak életükre. A vidéki fiatalok számára a globális⁶ lehetőségek alkalmat kínálnak arra, hogy áthidalják a közvetlen környezetük és a tágabb globális perspektíva közötti szakadékot azáltal, hogy a stratégiákat és a megoldásokat a helyi igényekhez és körülményekhez igazítják⁷.

³ Következtetések az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről (15631/23).

⁴ „A vidéki területek az EU területének 83 %-át képviselik A vidéki területek 341 millió hektárt (m ha) tesznek ki, ami az EU teljes földterületének 83 %-át jelenti. E vidéki földterület több mint fele távoli terület, ami azt jelenti, hogy a városoktól távol helyezkedik el. A nagy- és kisvárosok és az elővárosok együttesen az EU földterületének 17 %-át teszik ki (70,3 m ha).” Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény. Bizottsági szolgálati munkadokumentum (1. rész).

⁵ Az Európai Unió Kiadóhivatala: Az Eurostat regionális évkönyve – 2023. évi kiadás (Az Eurostat regionális évkönyve – 2023), 2023.

⁶ A „globális” kifejezés részletesebb meghatározását az I. melléklet tartalmazza.

⁷ Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

5. A ruralitás nem egy uniformizált koncepció, környezet vagy körülmény⁸. A vidéki térségek és távoli területek különböző szükségletekkel bíró és kihívásokkal küzdő fiatalok sokszínű és élénk közösségeinek adnak otthont. Ez a sokszínűség a regionális és helyi igényekhez igazított válaszokat és megoldásokat igényel, amelyek figyelembe veszik az egyes területek egyedi szükségleteit és erőforrásait. Ebben az összefüggésben figyelembe kell venni a legkülső régiók sajátosságait, mivel elzártságuk és elszigeteltségük gyakran felerősíti a városi és vidéki térségek közötti szakadékot. Alapvető fontosságú továbbá méltányos bánásmódot garantálni és teljeskörűen bevonni a fiatalokat mind a vidéki, mind a városi környezetekben, valamint megérteni a különbségeket és csökkenteni a vidék és a város közötti szakadékot ott, ahol ez fennáll, többek között a vidéki és a városi térségek közötti kapcsolatok megerősítése révén valamennyi tagállamban.
6. Bár az Európai Unióban sokrétű és széles körű figyelem irányul a fiatalokra, él egy olyan vélekedés, miszerint a fiatalokat célzó szakpolitikák többsége nem fektet kellő hangsúlyt a vidéki szempontokra, és hogy a vidékfejlesztési politikák nem feltétlenül felelnek meg a vidéki, távoli, perem- és kevésbé fejlett területeken és a legkülső régiókban élő fiatalok sajátos igényeinek és körülményeinek^{9, 10}.

⁸ Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Vezetői összefoglaló a közös agrárpolitika által a vidéki térségek területfejlesztésére gyakorolt hatás értékeléséről {SWD(2021) 398 final}.

⁹ Az Európai Unió és az Európa Tanács közötti ifjúsági partnerség: *Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled* (Fiatalok a vidéki térségekben: egy sokszínű, ignorált csoport beteljesületlen várakozásokkal).

¹⁰ Az Európai Unió működéséről szóló szerződés 174. és 349. cikke elismeri a vidéki térségek, a legkülső régiók, az ipari átalakulás által érintett térségek és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiók sajátos státuszát, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók. Ebben a dokumentumban a vidéki térségekre és a távoli területekre való hivatkozások magukban foglalják a peremterületeket, a kevésbé fejlett területeket és a legkülső régiókat is.

7. A 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia¹¹ mint az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés kerete, illetve az Európai Ifjúsági Célok¹² a fiatalok társadalmi részvételét, szerepvállalását és érdemi hozzájárulását érintő alapvető területekre összpontosítanak. A #3. ifjúsági cél minden fiatal befogadó és nyitott környezetek létrehozására összpontosít, míg a #6. ifjúsági cél középpontjában olyan vidéki térségek megteremtése áll, ahol a fiatalok kibontakoztathatják a képességeiket¹³.
8. A vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok lehetőségeinek bővítéséről szóló következtetésekben¹⁴ a Tanács hangsúlyozta a helyi lehetőségek fontosságát, valamint az ágazatközi megközelítések előmozdítását, és felkérte az uniós tagállamokat, hogy ösztönözzék és segítsék elő a vidéki térségekben és távoli területeken élő, különböző háttérű fiatalok aktív polgári szerepvállalását és érdemi részvételét valamennyi releváns döntéshozatali folyamatban, különösen az őket érintő kérdésekben.
9. A vidéki térségekben és a távoli területeken a társadalmi befogadás tekintetében fennálló kihívások kapcsolódhatnak a föld, az infrastruktúra, a digitális technológiák, az információk és a magas színvonalú szociális és egészségügyi szolgáltatások, az oktatási, ifjúsági munka és a foglalkoztatási lehetőségek rendelkezésre állásához és az azokhoz való hozzáféréshez, valamint az összes vonatkozó döntéshozatali folyamatban való részvétel szintjéhez. Alapvető fontosságú mindenki számára egyenlő hozzáférést biztosítani a lehetőségekhez, a megkülönböztetés bármely formájától mentesen.

¹¹ Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés keretéről: A 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia (2018/C 456/01).

¹² Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés keretéről: A 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia (2018/C 456/01).

¹³ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által megfogalmazott állásfoglalás az uniós ifjúsági párbeszéd irányítására vonatkozó iránymutatások meghatározásáról – Az Európai Unió 2019–2027-re szóló ifjúsági stratégiája (HL C 189., 2019.6.5., 1. o.).

¹⁴ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok lehetőségeinek bővítése [helyesen: bővítéséről] (HL C 193., 2020.6.9., 3. o.).

10. A Bizottság által 2020-ban és 2021-ben elfogadott öt egyenlőségi uniós stratégia¹⁵, valamint a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló bizottsági közlemény¹⁶ hangsúlyozza az interszekcionális megközelítés fontosságát. Ezek a dokumentumok egyrészt kiemelik, hogy az egyének tartozhatnak egy vagy egyszerre több, kiszolgáltatott helyzetben lévő csoporthoz, másrészt jól szemléltetik a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formái elleni küzdelem szükségességét. Ezek nagy hatással lehetnek a fiatalokra, köztük a vidéki térségekben és távoli területeken élőkre, akik nem alkotnak homogén csoportot, ezért „sokféle identitással rendelkeznek, és az igényeik, az erőforrásaik, a hátterük, az élethelyzetük és az érdeklődési körük is különbözik, továbbá sokféle kihívással és lehetőséggel szembesülnek¹⁷.”
11. A mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló bizottsági közlemény és az Európai Unióban élő fiatalok mentális egészségének átfogó megközelítéséről szóló tanácsi következtetések¹⁸ megállapítják, hogy konkrét intézkedésekre van szükség a vidéki térségekben vagy távoli területeken élő fiatalok mentális egészsége terén a megelőzéssel, az előmozdítással és a támogatással kapcsolatban.¹⁹

¹⁵ Stratégia a fogyatékkal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030); az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025); nemi esélyegyenlőségi stratégia (2020–2025); a 2020-2025-ös időszakra vonatkozó, rasszizmus elleni uniós cselekvési terv; a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer (2020–2030).

¹⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a mentális egészség átfogó megközelítéséről (a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló közlemény, COM/2023/298 final).

¹⁷ A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a fiatalokat középpontba helyező, befogadó társadalmakról, HL C, C/2024/3808, 2024.6.27.

¹⁸ A Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által elfogadott következtetések az Európai Unióban élő fiatalok mentális egészségének átfogó megközelítéséről. HL C, C/2023/1337, 2023.11.30.

¹⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a mentális egészség átfogó megközelítéséről (COM/2023/298 final).

12. A mentális egészségről szóló következtetésekben²⁰ a Tanács kijelentette, hogy tudatában van annak, „hogyan a mentális egészségügyi problémák az egyenlőtlenség számos formájával összefüggésben állnak, például a kiszolgáltatott helyzetben lévők, a kisebbségek, a marginalizálódott csoportok és a hátrányos társadalmi-gazdasági helyzetben lévők esetében, beleértve a tartós ápolási-gondozási szolgáltatásokra szorulókat, a magánnyal és a társadalmi elszigetelődéssel küzdőket, a gyermekeket és a fiatalokat, az időseket, a nőket, az LMBTI-személyeket²¹, a rákos megbetegedéssel küzdőket, a fogyatékkal élő személyeket, a menekülteket, a migránsokat, a fogvatartottakat és a hajléktalanokat”.
13. A nők és a lányok létfontosságúak a vidéki térségek és a távoli területek fenntartható fejlődése szempontjából, és hozzáadott értéket teremtenek a helyi közösségek számára. Gyakran az innováció, a diverzifikáció és az új lehetőségek kifejlesztésének hajtóerejét jelentik²². Ezek a szerepek azonban gyakran szem elől vesznek vagy nem láthatók. A vidéki térségekben és a távoli területeken élő nők és lányok közül sokan még mindig kihívásokkal szembesülnek a foglalkoztatással, a vállalkozói léttel, a minőségi oktatási és képzési lehetőségekkel, az ápolási-gondozási feladatok egyenlőtlen megosztásával, a földhöz, a kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz, a tartós ápoláshoz-gondozáshoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel, valamint a döntéshozatalban való elégtelen képviselettel kapcsolatban.^{23, 24}

²⁰ A Tanács következtetései a mentális egészségről, 15971/23, 24. pont.

²¹ Lásd: Az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló, 2020–2025-re vonatkozó bizottsági stratégia (COM(2020) 698 final).

²² Európai Beruházási Bank, *Support for female entrepreneurs: Survey evidence for why it makes sense* (Támogatás a női vállalkozóknak: felmérési bizonyíték ennek ésszerűségére), 2022. november, ISBN: 978-92-861-5378-5.

²³ Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

²⁴ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság: *Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion* (Kilencedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról) (A 9. kohéziós jelentés), 2024. március.

14. Az EU tudatában van annak, hogy a demográfiai változásokat többek között az egyének és a családok életbeli választásai befolyásolják, és hangsúlyozza, hogy támogató közpolitikákra van szükség annak lehetővé tételéhez, hogy a fiatalok teljes mértékben kiaknázhassák a bennük rejlő lehetőségeket. A „Demográfiai változások Európában: a cselekvés eszköztára” című közlemény²⁵ rávilágít különösen arra, hogy kritikus fontosságú támogatni a fiatalabb nemzedékeket a minőségi munkahelyekhez, megfizethető lakhatáshoz és tisztességes életszínvonalhoz való hozzáférésben.
15. A vidéki térségek és a kevésbé fejlett régiók különösen az idősödő népességgel, az alacsony iskolázottsági szinttel, a munkaerő zsugorodásával, a fiatalok elvándorlásával szembesülhetnek, és fennáll a kockázata annak, hogy „tehetségfejlesztési csapdába”²⁶ kerülnek, ami aláássa a fenntartható gazdaságok kiépítésére való képességüket, valamint akadályozza versenyképességüket és növekedésüket. „Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása” című bizottsági közlemény kiemeli, hogy ezeket a régiókat a vidéki régiók helyi erősségeire építve élénk, tehetségközpontú gazdasággá kell átalakítani. E kihívások kezeléséhez testre szabott támogatásra van szükség, hogy növelni lehessen a fiatalok szerepvállalását, javítani lehessen az oktatáshoz, a képzéshez és a foglalkoztatáshoz, továbbá az innovációs és képzési létesítményekhez való hozzáférést, be lehessen ruházni minőségi munkalehetőségek létrehozásába, és elő lehessen mozdítani a társadalmi befogadást. Ahhoz, hogy csökkenteni lehessen a területi egyenlőtlenségeket, és meg lehessen erősíteni a társadalmi kohéziót az EU egészében, elengedhetetlen biztosítani, hogy a vidéki térségekben és a távoli területeken élő emberek, köztük a fiatalok is lehetőséget kapjanak a boldogulásra.^{27, 28}

²⁵ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Demográfiai változások Európában: a cselekvés eszköztára (A Bizottság demográfiai eszköztára, COM/2023/577 final).

²⁶ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása (A tehetségpotenciál kiaknázásáról szóló közlemény, COM(2023) 32 final).

²⁷ Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság: *Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion* (Kilencedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról) (A 9. kohéziós jelentés), 2024. március.

²⁸ Az Európai Unió Kiadóhivatala: *Eurostat regional yearbook – 2023 edition* (Az Eurostat 2023. évi regionális évkönyve).

16. A kohéziós politika és – vidéki összefüggésben – az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) fontos szerepet játszik a tagállamok és a régiók arra irányuló erőfeszítéseinek támogatásában, hogy jobban tükrözzék a számos fejlesztési kihívást, a reformigényeket, valamint az eltérő társadalmi-gazdasági és területi egyenlőtlenségeket azáltal, hogy az egyes régiók sajátos szükségleteire összpontosító célzott támogatást nyújtanak. Szem előtt tartva a zöld és a digitális átállás, a demográfiai átalakulás, a változó globális gazdasági trendek vagy az éghajlatváltozás jelentette kihívások aszimmetrikus hatását, az infrastruktúra, a humántőke és a szolgáltatások iránti igények feltérképezése megkönnyítheti az uniós alapok hatékonyabb programozását a legkülső, a ritkán lakott, a szigeti, a hegyvidéki és határ menti régiókban, valamint a vidéki térségekben. Ez hozzájárulhat a foglalkoztatási lehetőségek diverzifikálásához és a formális és nem formális oktatás és képzés javításához, többek között a digitalizáció támogatása révén, vonzóbbá téve a vidéki térségeket és a távoli régiókat az élet és a munka szempontjából, ezáltal biztosítva fenntartható fejlődésüket.²⁹

²⁹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a 9. kohéziós jelentésről (a 9. kohéziós jelentésről szóló közlemény), COM(2024) 149 final és a 9. kohéziós jelentés.

17. Az ENSZ-nek „A családi gazdálkodás évtizede” elnevezésű globális cselekvési terve (2019–2028)³⁰ hangsúlyozza, hogy a családi gazdálkodás generációs fenntarthatóságának biztosítása érdekében rendkívül fontos növelni a fiatalok, különösen a fiatal nők szerepvállalását, mégpedig a földhöz, a természeti erőforrásokhoz, az információhoz, az oktatáshoz, az infrastruktúrához, a pénzügyi szolgáltatásokhoz, a piacokhoz való hozzáférésük megkönnyítése, valamint a gazdálkodással kapcsolatos szakpolitikai döntéshozatali folyamatokba való bevonásuk révén. A generációk közötti átadás megkönnyítésével a fiatal mezőgazdasági termelők innovatív gyakorlatokkal ötvözhetik a hagyományos, helyi ismereteket annak érdekében, hogy előmozdítsák döntő szerepüket az inkluzív vidékfejlesztésben. Az, hogy a mezőgazdasági termelők egy előregedő népességi csoportot alkotnak, olyan negatív trend, amely veszélyeztetheti a vidéki térségek életképességét, ezért a generációs megújulásban – a közös agrárpolitika (KAP) mellett – fontos szerepet játszhat a fiatal mezőgazdasági termelőket és vállalkozókat célzó támogatási formák megerősítése, a mezőgazdasági tevékenységek megkezdésében való segítségük, a gazdaságok átadásának ösztönzése és a mezőgazdaság vonzóbbá tétele a fiatalabb generáció számára.
18. Az OECD „Jobb lehetőségek teremtése a fiatalok számára” című ajánlása célzott intézkedésekre szólít fel a kiszolgáltatott és hátrányos helyzetű fiatalok támogatása érdekében. Ez magában foglalja a helyi körülményekhez igazított integrált szociális, egészségügyi, lakhatási és foglalkoztatási szolgáltatások nyújtását. Az ajánlás kiemeli: fontosak az oktatásba, a lakhatásba és az egészségügybe történő beruházások, valamint az érdekelt felek közötti együttműködés ahhoz, hogy a vidéki fiatalok számára meg lehessen teremteni a sikerükhöz szükséges támogató környezetet.³¹

³⁰ FAO és IFAD, 2019: *United Nations Decade of Family Farming 2019–2028. Global Action Plan* (A családi gazdálkodás ENSZ-évtizede, 2019–2028 – globális cselekvési terv), Róma.

³¹ OECD: *Recommendation of the Council on Creating Better Opportunities for Young People* (A Tanács ajánlása – jobb lehetőségek teremtése a fiatalok számára), az OECD Miniszteri Tanácsának ülése, 2022. június 9–10., JT03497457.

FIGYELEMBE VÉVE, HOGY

19. Európa-szerte jelentős akadályokat gördít a vidéki fiatalság jólléte és társadalmi-gazdasági fejlődése elé az, hogy a vidéki régiók nem képesek megfelelően bevonni a tehetségeket³², illetve hozzáférni a mindennapi élethez kapcsolódó infrastruktúrához és minőségi szolgáltatásokhoz. Ez korlátozhatja a vidéki fiatalság konnektivitását és a minőségi oktatáshoz és képzéshez, a foglalkoztatáshoz, az egészségügyi ellátáshoz, a lakhatáshoz, a szociális szolgáltatásokhoz, az ifjúsági munkához, a kultúrához, a sporthoz és a szabadidős tevékenységekhez való hozzáférést, szűkítve ezzel a vidéki fiatalság társadalmi-gazdasági lehetőségeit és ezáltal a maradás mellett való döntése szabadságát³³.
20. A vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok közül sokan akadályokkal szembesülnek a tanuláshoz való hozzáférés terén, és nem ismerik a digitális szolgáltatásokkal és platformokkal kapcsolatos lehetőségeket, ami fokozott elszigeteltséget, valamint a vidéki és városi térségek közötti esetleges digitális szakadékot okoz. A digitális hozzáférés, a munkához kapcsolódó és a digitális készségek katalizátorként szolgálhatnak a helyi szintű szerepvállalás és befogadás szempontjából.^{34,35} A nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) számára ezek az akadályok különösen hátrányosak lehetnek, mivel a korlátozott digitális konnektivitás tovább csökkenti az oktatási, foglalkoztatási és képzési lehetőségek keresésére való képességüket, súlyosbítva társadalmi és gazdasági elszigeteltségüket. A digitális szakadék kezelése elengedhetetlen ahhoz, hogy újra be lehessen vonni a NEET-fiatalokat, és fel lehessen vértetni őket az ahhoz szükséges készségekkel, hogy a modern munkaerő részét képezzék. A megerősített ifjúsági garancia³⁶ hangsúlyozza, hogy fontos támogatni a fiatalok, különösen a NEET-fiatalok munkaerőpiaci integrációját helyi szinten, a vidéki térségekben és a távoli területeken is, mégpedig a szükséges lehetőségek helyi és regionális szinten való meglétének biztosításával, megkönnyítve ezáltal e fiatalok számára, hogy ezeken a területeken maradjanak.

³² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása (A tehetségpotenciál kiaknázásáról szóló közlemény, COM(2023) 32 final, 2023).

³³ Letta, E. (2024), *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity – Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Jóval több mint piac – Sebesség, biztonság, szolidaritás: az egységes piac képessé tétele arra, hogy fenntartható jövőt és jólétet teremtsen valamennyi uniós polgár számára), 2024. április.

³⁴ Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

³⁵ A 9. kohéziós jelentésről szóló közlemény és a 9. kohéziós jelentés.

³⁶ A Tanács ajánlása (2020. október 30.) az „Út a munka világába – Az ifjúsági garancia megerősítése” témájában és az ifjúsági garancia létrehozásáról szóló, 2013. április 22-i tanácsi ajánlás felváltásáról (2020/C 372/01).

21. A fiatalok, különösen a fogyatékkal élő nők és fiatalok számos vidéki térségben és távoli területen Európa-szerte egyenlőtlenségekkel szembesülnek a városi térségekhez képest a formális és nem formális oktatáshoz és képzéshez, valamint az informális tanulási lehetőségekhez való hozzáférés terén, és jelentős akadályokba ütköznek személyes és szakmai fejlődésük tekintetében. A magas színvonalú oktatási és képzési programokhoz való korlátozott hozzáférés és azok korlátozott rendelkezésre állása nemcsak súlyosbítja a készséghiányt, hanem a képzett munkaerő elvándorlásához és a munkanélküliségi ráta növekedéséhez is vezethet azon vidéki fiatalok körében, akik nehezen találnak a saját területükön a képzésüknek megfelelő munkahelyet.
22. A vidéki fiatalok fejlődéséhez és szerepvállalásának növeléséhez elengedhetetlen a helyi, regionális, nemzeti és uniós programokkal és finanszírozási lehetőségekkel kapcsolatos globális és átfogó információkhoz való hozzáférés. Vertikális és horizontális nyelvi akadályok tehetik nehezebbé e fiatalok számára, hogy megértsék e dokumentumokat és azok között eredményesen eligazodjanak, ami korlátozza az uniós kezdeményezésekhez való hozzáférésüket³⁷³⁸. Az információk hatékony terjesztését ágazatközi együttműködéssel lehet támogatni, segítve ezen akadályok leküzdését, valamint előmozdítva a kapacitásépítést és a helyi hálózatokat. Ez döntő fontosságú mind a méltányos részvétel biztosításához és az olyan uniós programok előnyeinek maximalizálásához, mint az Erasmus+, az Európai Szolidaritási Testület és a LEADER, mind pedig a vidéki fiatalokat célzó finanszírozási lehetőségek előnyeinek maximalizálásához Európa-szerte minden szinten.
23. A fiatalokat földrajzi tényezők akadályozhatják a foglalkoztatáshoz, a megfizethető lakhatási lehetőségekhez és a jobb konnektivitáshoz való hozzáférésben, ami bizonytalan helyzetet teremt, növeli a pénzügyi forrásoktól való függőséget, valamint helyi szinten ösztönzi a mobilitást és az urbanizációt.

³⁷ Moxon, D. és Bártá, O. (2024). *EU YD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth* (10. uniós ifjúsági párbeszéd – A konzultációs szakasz eredményei: Szükségünk van a fiatalokra). DOI: 10.5281/zenodo.10656746.

³⁸ Az uniós vidékfejlesztési cselekvési tervet a következő dokumentum említi: a Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé, COM (2021) 345 final.

24. A vidéki ifjúsági közösségek olyan kihívásokkal szembesülhetnek, mint az alacsonyabb iskolázottsági szint, a munkanélküliség vagy a tisztességes munkafeltételek hiánya. Emellett az ifjúsági munkához, az ifjúsági szervezetekhez, a közösségi terekhez és a minőségi szociális, kulturális, sport- és szabadidős tevékenységekhez való nem megfelelő hozzáférés nehézségeket okozhat a közösségek létrehozásában, az azokhoz való csatlakozásban vagy azok fenntartásában. Ezek a tényezők csökkenthetik a társadalmi interakciók lehetőségeit, ami negatív hatással lehet a jóllétre, és az elszigeteltség érzéséhez, magányossághoz, és potenciálisan gyenge támogatási rendszerekhez vezethet.
25. A vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok a támogatási szolgáltatások elégtelenségével szembesülhetnek, többek között a mentális egészség területén³⁹. A mentális egészséggel kapcsolatos problémák negatív hatással lehetnek oktatásukra, foglalkoztatásukra és szociális biztonságukra. E problémák közé tartozik a kirekesztettség érzése, amely az elszigeteltség negatív érzését eredményezi; a társaik általi online és offline megfélemlítés és zaklatás; a túlzott médiahasználat, a kimaradástól való félelem és a függőségeknek való fokozott kitettség. Ugyanakkor ezek a fiatalok nem férnek hozzá olyan struktúrákhoz, amelyek segíthetnék őket e problémák megelőzésében és az azokból való kilábalásban, aminek következtében tartósan fennáll a szorongás és a depresszió, és számos mentális egészségügyi probléma kezeletlen marad.
26. Az egészségben töltött hosszú élettartamot számos tényező határozza meg, ideértve az egészségfejlesztést és a betegségmegelőzést, az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférést, az élet- és munkakörülményeket, a foglalkozástípusokat és a körülvevő környezetet. Bár a vidéki térségek olyan egészségügyi előnyökkel járnak, mint a jobb levegőminőség és a természethez való közelség, a városi régiókban jellemzően nagyobb számú és többféle egészségügyi létesítmény működik⁴⁰. A minőségi egészségügyi szolgáltatások hiánya az egészségügyi problémák megelőzésének és kezelésének nehézségeivel jár. Továbbá, bár a mezőgazdaság sok vidéki térségben számos foglalkoztatási lehetőséget biztosít, az olyan foglalkozások, mint a gazdálkodás, veszélyes vagy káros hatással lehetnek a fizikai egészségre⁴¹. Ezért alapvető fontosságú beruházni munkaerő-takarékos és a munkaerő hatékonyságát növelő technológiákba.

³⁹ Közlemény a mentális egészség átfogó megközelítéséről (COM(2023) 298 final).

⁴⁰ Az Eurostat 2023. évi regionális évkönyve.

⁴¹ Uniós KAP-hálózat: *Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce* (Az európai mezőgazdasági foglalkoztatottak egészségének és jóllétének támogatása), Policy Insights, 2023. június.

27. A vidéki térségekben és távoli területeken a fogyatékossgal élő fiatalok olyan jelentős akadályokkal szembesülhetnek, amelyek befolyásolják életminőségüket és lehetőségeiket; ilyen például az inkluzív és magas színvonalú oktatáshoz és képzéshez, valamint a speciális egészségügyi ellátáshoz való korlátozott hozzáférés, továbbá a nem megfelelő közlekedés és konnektivitás. Ezek a kihívások rávilágítanak arra, hogy célzott intézkedésekre van szükség a fiatalok jobb támogatása érdekében^{42,43}.
28. Bár a vidéki fiatalok – köztük a nők – jelentős innovációs és gazdasági fejlődési potenciállal rendelkeznek, akadályokba ütközhetnek a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés, valamint az összetett finanszírozási és bürokratikus eljárások közötti eligazodás terén. Ezért döntő fontosságúak lehetnek a hozzáférhető és egyértelmű finanszírozási mechanizmusok, csakúgy mint a vidéki fiatalok körében a vállalkozói létet – többek között a gazdálkodást – támogató célzott beruházások.^{44,45,46}
29. A vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok gyakran olyan egyedi fenntarthatósági kihívásokkal szembesülnek, amelyeket az egyre súlyosabbá váló klímaválság tovább fokoz, és amelyek jelentős hatással vannak mindennapi életükre. Városi társaikhoz képest gyakran kiszolgáltatottabb helyzetben vannak a környezeti vagy éghajlattal kapcsolatos problémák tekintetében. Javítani kell a fenntartható erőforrásokhoz és megoldásokhoz való hozzáférésüket, amelynek hiánya fokozza kiszolgáltatottságukat a környezeti fenyegetésekkel szemben. Amint azt az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje⁴⁷ is kiemeli, a hozzáférés említett hiánya nemcsak azt akadályozza, hogy a fiatalok képesek legyenek kezelni a fenntarthatósággal kapcsolatos sürgető problémákat, hanem gátolja a klímaválság enyhítéséhez való hozzájárulásukat is. Ezen túlmenően e kihívásoknak a környezetükben való megfelelő kezelése és leküzdése érdekében hozzá kell, hogy férjenek minőségi formális és nem formális oktatáshoz és képzéshez, hogy fejleszthessék a szükséges készségeket és kompetenciákat.

⁴² A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030) (európai fogyatékossgügyi stratégia), COM(2021) 101 final.

⁴³ Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

⁴⁴ Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

⁴⁵ Európai Regionális Fejlesztési Alap, Interreg Európa: Szakpolitikai tájékoztató – *How to boost entrepreneurship in rural areas?* (A vállalkozói készségek előmozdítása a vidéki térségekben), 2020. április.

⁴⁶ Európai Bizottság: *Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas* (Áttekintés: hogyan járulnak hozzá a KAP-stratégiai tervek az EU vidéki térségeire vonatkozó hosszú távú jövőképhez?), 2023. június.

⁴⁷ Egyesült Nemzetek Szervezete: A/RES/70/1 – Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend.

30. A helyi lakosság részvétele révén megvalósuló folyamatos fejlődés elengedhetetlen a vidékfejlesztéshez, ezért a vidéki térségekben és távoli területeken szilárd alapokra van szükség a fiatalok érdemi részvételéhez. A vidéki fiatalságot a vidékfejlesztés kulcsfontosságú érdekelt feleiként kell elismerni, és a szakpolitikákat úgy kell kialakítani, hogy azok megfeleljenek szükségleteiknek és törekvéseiknek, mégpedig biztosítva a döntéshozatali folyamatokba való folyamatos bevonásukat és az azokra való befolyásukat minden szinten. Amint azt a Vidékfejlesztési Paktum⁴⁸ is megállapítja, kulcsfontosságú célkitűzésként kell meghatározni a vidéki térségek hangjának erősítését és a helyi, regionális, nemzeti és uniós politikai menetrendben való hangsúlyosabbá tételét.
31. A vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok katalizátorként szolgálhatnak – különösen közösségeiken belül – a pozitív változásokhoz azáltal, hogy előmozdítják a fejlődést a digitális, szociális és gazdasági területeken. A vidéki fiatalság azonban a benne rejlő lehetőségek ellenére gyakran jelentős akadályokba ütközik vezetői képességei teljes körű megvalósítása és a növekedési lehetőségekhez való hozzáférés terén. E kihívások leküzdése alapvető fontosságú ahhoz, hogy ki lehessen aknázni a vidéki fiatalokban rejlő vezetői potenciált, és képessé lehessen tenni őket arra, hogy közösségeikben a fenntartható fejlődés mozgatórugói legyenek, ezáltal Európa-szerte előmozdítva az inkluzív növekedést és a rezilienciát.

⁴⁸ Európai Bizottság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság: Nyílt levél a Vidékfejlesztési Paktum elindításáról, 2021. december 17.

32. A 2024 szeptemberében Budapesten tartott uniós ifjúsági konferencián⁴⁹ a fiatalok azt javasolták, hogy a vidéki térségeket és a távoli területeket tegyék élénkebbé és vonzóbbá a fiatalok számára a következők révén:
- i. A vidéki fiatalság érdemi részvételének előmozdítása, különösen a környezeti fenntarthatósággal, valamint a mentális és fizikai egészséggel kapcsolatos kérdésekben.
 - ii. A támogató vidéki közösségek előmozdítása, az előítéletekkel szembeni fellépés, nemzedékek közötti hozzáférhető párbeszéd és közös terek kiépítése, valamint a jövőre vonatkozó elképzelések megerősítése.
 - iii. A fiatalok igényeihez igazított infrastruktúrához, például az internetkapcsolathoz, az információhoz, a közlekedéshez, a tiszta energiához, valamint a fizikai és mentális egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítása.
 - iv. Az olyan alternatív foglalkoztatási lehetőségek ismertségének növelése, mint a távmunka és az innovatív gazdálkodás.
33. A Budapesten tartott uniós ifjúsági konferencián⁵⁰ a fiatalok azt is hangsúlyozták, hogy az uniós, nemzeti és helyi eszközöknek illeszkedniük kell a vidéki térségekből és távoli területekről származó fiatalok igényeihez, realitásaihoz, kapacitásaihoz és erőforrásaihoz, valamint
- i. támogatást kell nyújtaniuk a fiatalok részvételéhez a vidékfejlesztésben és a döntéshozatalban, például ifjúsági nagykövetek, tanácsadó testületek, helyi ifjúsági tanácsok és részvételen alapuló költségvetés-tervezés révén;
 - ii. támogatniuk kell a vidéki vállalkozói létet – többek között a gazdálkodást – a meglévő uniós és nemzeti programokkal kapcsolatos figyelemfelkeltés, mentorálás, a digitális átalakulás előmozdítása, valamint a pénzügyi ösztönzők, például adókedvezmények vagy társfinanszírozási lehetőségek alkalmazásának ösztönzése révén;

⁴⁹ Bárta O., Moxon D. (2024). EUYD10 – 10. uniós ifjúsági párbeszéd, uniós ifjúsági konferencia, Budapest, Magyarország. A konferencia zárójelentése. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

⁵⁰ Bárta O., Moxon D. (2024). EUYD10 – 10. uniós ifjúsági párbeszéd, uniós ifjúsági konferencia, Budapest, Magyarország. A konferencia zárójelentése. DOI: 10.5281/zenodo.13836827.

- iii. elő kell mozdítaniuk az olyan ifjúságbarát platformokat, amelyek egyrészt hozzáférést biztosítanak az ifjúsági programokkal, a minőségi foglalkoztatási lehetőségekkel és a finanszírozással kapcsolatos információkhoz, másrészt pedig uniós szintű kampányt indítanak a munkához való egyenlő hozzáférés előmozdítása érdekében;
- iv. ösztönözniük kell a vidéki fiatalok tapasztalatait bővítő, minőségi tanulási lehetőségeket és ifjúsági kezdeményezéseket, például a város és a vidék közötti ifjúsági csereprogramokat, az éghajlatváltozással kapcsolatos projekteket, az utazó ifjúságsegítőket és a személyes ifjúságsegítő tevékenységet végzőket, valamint a vidéki ifjúsági szervezetekben való részvételt;
- v. javítaniuk kell a mentális egészséggel kapcsolatos szolgáltatásokhoz és információkhoz való hozzáférést a helyi szintű fellépés ösztönzése, valamint a meglévő finanszírozási lehetőségekről és eszközökről folytatott párbeszéd előmozdítása révén.

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT, HOGY A MEGFELELŐ SZINTEKEN:

- 34. Adott esetben járuljanak hozzá a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalok infrastruktúrához, információkhoz, konnektivitáshoz és szolgáltatásokhoz való méltányos és egyenlő hozzáféréseinek helyi szintű azonosításához, fejlesztéséhez, nyomon követéséhez és biztosításához, emellett pedig hozzanak intézkedéseket a mindennapi életükhöz kapcsolódó hozzáférhetőség javítása érdekében;
- 35. Fokozzák az erőfeszítéseket arra irányulóan, hogy a vidéki térségekben és a távoli területeken javuljon a digitális infrastruktúra és szolgáltatások elérhetősége és az azokhoz való hozzáférés, különösen azáltal, hogy támogatást nyújtanak az elektronikus eszközökkel és más digitális kérdésekkel kapcsolatban, magas színvonalú széles sávú lefedettséget építenek ki, tesznek a digitális jártasság és a kiberbiztonság javulásáért, valamint – adott esetben – helyi, regionális és nemzeti hatóságaik között megosztják a bevált gyakorlatokat⁵¹;

⁵¹ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027 – Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően, COM(2020) 624 final.

36. Továbbra is támogassák az ágazatközi együttműködést az olyan, színvonalas helyi oktatási, képzési, szociális, egészségügyi, kulturális, ifjúsági gondozási, ifjúságimunka-, sport- és szabadidős létesítmények között, amelyek a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalok javát szolgálják annak érdekében, hogy a környezetükben biztosítsák a személyes fejlődés és a jóllét méltányos feltételeit; emellett pedig mozdítsák elő e létesítmények és a kapcsolódó szolgáltatások fizikai és elektronikus hozzáférhetőségét is⁵²;
37. Ösztönözzék a hatóságokat – különösen a vidéki térségekben és a távoli területeken, helyi szinten –, hogy segítsék elő a vidéki fiataloknak a döntéshozatalban való részvételét, például olyan ifjúsági tanácsok és folyamatok létrehozásával, amelyek konzultatív, tanácsadó szervekként és kezdeményezésekként szolgálhatnak. Ezek hozzájárulhatnak ahhoz, hogy ténylegesen sor kerüljön a fiatalok bevonására valamennyi döntéshozatali folyamatba az őket leginkább érintő területeken – például az oktatással, a foglalkoztatással, a társadalmi befogadással, az infrastruktúrával, a lakhatással, a konnektivitással, az egészségügyi ellátással (különös tekintettel a mentális egészségre) és a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben –, továbbá erősíthetik a demokratikus folyamatokba vetett bizalmat;
38. Mozdítsák elő biztonságos és inkluzív ifjúsági központok és közösségi terek létrehozását és működését a vidéki térségekben és a távoli területeken, és adott esetben segítsék elő a már meglévő biztonságos és inkluzív ifjúsági központok, valamint a generációk közötti interakció folyamatos támogatását. Erősítsék tovább azokat a kezdeményezéseket és programokat, amelyek célja az ifjúsági munka valamennyi formájának, valamint az ifjúsági szervezeteknek az ösztönzése és támogatása, mégpedig annak a kulcsfontosságú szerepnek az elismerésével, amelyet a vidéki térségekben és a távoli területeken, valamint a legkülső régiókban élő fiatalok megszólításában játszanak;
39. Ösztönözzék a vidékfejlesztésről szóló, az adott terület jövőjének és a fenntartható megoldásoknak a megvitatását célzó helyi párbeszédet, amelyben együttesen vesznek részt a fiatalok, a különböző szakpolitikai területeket képviselő intézmények, a helyi önkormányzatok, valamint a szociális és gazdasági érdekelt felek, ezáltal tükrözve az Európai Bizottságnak az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképében⁵³ foglalt törekvéseket;

⁵² Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

⁵³ Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

40. Mozdítsák elő azokat a tehetséggondozási kezdeményezéseket, amelyek átfogó megközelítést alkalmaznak a tehetségek egész életpályára kiterjedő gondozására és potenciáljuk kiaknázására, mégpedig azáltal, hogy az ifjúságsegítők, az oktatók és a szakemberek képzésébe belefoglalják a fiatalok sokszínű tehetségének elismerését. Tegyék lehetővé a fiatalok számára, hogy építhessenek készségeikre, tehetségükre és képességeikre, függetlenül attól, hogy milyen sajátos akadályokkal szembesülhetnek a vidéki térségekben és a távoli területeken⁵⁴;
41. Ösztönözzék a fiatalok helyi és adott esetben regionális foglalkoztatását – ideértve a nem foglalkoztatott, oktatásban vagy képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) megcélzását is – a következők révén: a vidéki térségekben és a távoli területeken elérhető különféle munkaközvetítések és munkalehetőségek ismertségének növelése és megteremtésük előmozdítása, a különböző ágazatokban, például a mezőgazdaságban, a feldolgozóiparban, a digitális ágazatban, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásban és a szolgáltatási ágazatban rejlő lehetőségek diverzifikálásának és fejlesztésének előtérbe helyezése, valamint támogatás nyújtása a helyi gazdasági tevékenységekhez igazított készségfejlesztési és képzési programokhoz;
42. Mozdítsák elő a megerősített Ifjúsági Garancia végrehajtását a vidéki térségekben és a távoli területeken, például a fiatalok számára elérhető szolgáltatások feltérképezésével, a hiányosságok mobil- és online szolgáltatások vagy egyablakos ügyintézési pontok révén történő kezelésével;
43. Tárják fel, hogy miként lehetne a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalokat – különös tekintettel a fiatal nőkre – a közösségekbe vonzani és ott tartani e közösségek hosszú távú gazdasági jólétének és vitalitásának biztosítása érdekében, valamint adott esetben mérlegeljék a támogatásukat szolgáló ágazatközi eszközöket;

⁵⁴ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a tehetségpotenciál kiaknázásáról, COM(2023) 32 final.

44. Vizsgáljanak meg és támogassanak a nemzedékek közötti együttműködést és szolidaritást célzó kezdeményezéseket a párbeszéd elősegítése és a bevált gyakorlatokról való részletes tájékoztatás révén, hogy ezáltal a vidéki fiatalok könnyebben boldoguljanak helyi szinten.
45. Dolgozzanak ki, tökéletesítsenek és tartsanak fenn a vidéki és távoli közösségekben élő fiatalok igényeihez igazított, a fizikai és mentális egészséget támogató programokat oly módon, hogy online és offline támogató hálózatokat – például pszichológiai és egyéb megelőző szolgáltatásokat – biztosítsanak az iskolákban és ifjúsági központokban a megfélemlítés és a függőség elleni küzdelem érdekében.

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRIK AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉVEL ÖSSZHANGBAN:

46. Tárja fel, hogy miként lehetne megkönnyíteni a vidéki fiatalokat célzó uniós kezdeményezésekhez és eszközökhöz való hozzáférést, különös hangsúlyt helyezve a nyelvi és adminisztratív akadályok felszámolására. Szükség esetén alkalmazzon egyszerűbb megfogalmazást annak érdekében, hogy közelebb kerüljön a fiatalokhoz, és csökkentse a szükségtelen bürokratikus terheket, biztosítva, hogy a vidéki fiatalok könnyebben hozzáférjenek ezekhez a támogatási mechanizmusokhoz és információkhoz, többek között az Európai Ifjúsági Portálon keresztül. A tájékoztatást és az eszközöket olyan formátumokban is biztosítani kell, amelyek hozzáférhetők a fogyatékossgal élő fiatalok számára;
47. Az ifjúsági szempontok általános érvényesítése keretében fokozza a vidéki fiatalok láthatóságát az ifjúsági komponenssel rendelkező uniós programokban és a 2027 utáni uniós ifjúsági stratégiában, valamint adott esetben használja az Unió Ifjúsági Tesztet az összes fiataalt – köztük a vidéki térségekben és távoli területeken élőket is – megcélzó egyedi és konkrét intézkedések kidolgozása során;

48. Tárja fel a meglévő pénzügyi mechanizmusok célzottabb és maximális felhasználásának lehetőségeit, valamint adott esetben azt, hogy – az érintett érdekelt felekkel együttműködésben – miként lehetne áthelyezni a kezdeményezések fókuszát annak érdekében, hogy a fiatal vidéki vállalkozók, többek között a fiatal mezőgazdasági termelők, segítséget kapjanak vállalkozásuk elindításához, fenntartásához és bővítéséhez, szem előtt tartva ugyanakkor azokat a strukturális korlátokat, amelyekkel a pénzügyi forrásokhoz való hozzáférés tekintetében szembesülhetnek. Emellett népszerűsítse a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalok körében a meglévő eszközöket, például a vidékfejlesztési eszköztárat⁵⁵, és támogassa a vidéki térségekben és a távoli területeken tevékenykedő valamennyi vállalkozó közötti együttműködést. Ez hozzá fog járulni a jövőbeli munkalehetőségek biztosításához a vidéki térségekben, előmozdítva a gazdaság rezilienciáját és életképességét;
49. Segítse elő a területi hatásvizsgálatoknak, köztük a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatának az elvégzését azáltal, hogy értékeli a jelentős uniós kezdeményezések által a vidéki térségekre és a távoli területekre gyakorolt várható hatásokat, továbbá szorgalmazzon hasonló nemzeti, regionális és helyi szintű megközelítéseket azzal a céllal, hogy biztosított legyen a vidéki térségek számára fontos kérdésekkel foglalkozó szakpolitikák és eszközök közötti koherencia, következetesség és egymást kiegészítő jelleg;
50. Továbbra is gyarapítsa az ismereteket és végezzen tényeken alapuló kutatásokat a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalokról, mégpedig a meglévő eszközök – például a Youth Wiki, valamint az Európai Unió és az Európa Tanács közötti ifjúsági partnerséggel együttműködésben végzett tanulmányok – igénybevételével;
51. A továbbiakban is törekedjen a tudatosságnövelésre az uniós ifjúsági párbeszéddel és más releváns uniós kezdeményezésekkel, például az Interreg önkéntes ifjúsági kezdeményezéssel, az EUTEens4Green kezdeményezéssel és a Youth4OutermostRegions projekttel kapcsolatosan, és tegyen erőfeszítéseket az esetlegesen alulreprezentált csoportok, például a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalok ezekben történő részvételének növeléséért.

⁵⁵ Az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről szóló közlemény.

ENNEK MEGFELELŐEN FELKÉRIK A TAGÁLLAMOKAT ÉS AZ EURÓPAI BIZOTTSÁGOT, HOGY A SZUBSZIDIARITÁS ELVÉT MEGFELELŐEN FIGYELEMBE VÉVE:

52. Hangsúlyozzák és ismerjék el a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalok stratégiai szerepét a zöld, igazságos és inkluzív átmenet megvalósításában, az élelmezés- és éghajlatbiztonság fenntartásában, a biológiai sokféleségnek és a vidéki térségek újjáélesztésének az előmozdításában, a minőségi munkahelyek teremtésében, valamint a fiataloknak az átalakulásba való bevonásában⁵⁶;
53. Biztosítsanak lehetőségeket a méltányos nyelvtanulásra az országok közötti együttműködés, a formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek, valamint a mindennapi nyelvhasználatra összpontosító, célirányos nyelvi képzés elősegítése révén;
54. Az érintett ágazatokkal együttműködve erősítsék meg a fiatalok helyi boldogulásának feltételeit egyrészt az olyan kezdeményezések támogatása révén, amelyek ténylegesen a helyi erőforrásokat és infrastruktúrát veszik igénybe a vidéki térségekben és a távoli területeken – köztük a legkülső régiókban – való fenntartható megélhetés megteremtése érdekében, másrészt azáltal, hogy ösztönzik az e területeken élő fiatalok igényeihez igazított, megfelelő lakhatási kezdeményezések kidolgozását;
55. Ténylegesen mozgósítsák elő a generációs megújulást⁵⁷ és támogassák a fiatal vállalkozókat – többek között a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatal mezőgazdasági termelőket – az induló vállalkozásoknak nyújtott támogatás elérhetőségének és hozzáférhetőségének javítása révén. Nyújtsanak célzott tájékoztatást, biztosítsanak teret, továbbá hozzáférést az infrastruktúrához, a pénzügyi támogatáshoz és az erőforrásokhoz, valamint olyan képzési és mentorálási programokhoz, amelyek lehetővé teszik a leendő vállalkozók – többek között a fiatal mezőgazdasági termelők – számára, hogy leküzdjék a kezdeti akadályokat és magabiztosan indítsák el vállalkozásukat, ezáltal Európa-szerte újjáélesztve a vidéki gazdaságokat, és előmozdítva a fenntartható fejlődést és az innovációt.

⁵⁶ Élelmezésbiztonsági információs hálózat és az élelmezési válságok elleni globális hálózat, 2024: *Global report on food crises 2024* (Globális jelentés az élelmezési válságokról, 2024), Róma.

⁵⁷ A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak: „A 2023–2027-es időszakra vonatkozó KAP stratégiai tervek összefoglalása: közös erőfeszítés és kollektív ambíció”, Brüsszel, 2023.11.23., COM(2023) 707 final.

56. Erősítsék meg az ágazatközi együttműködést a formális és nem formális oktatás és képzés terén, fokozott hangsúlyt helyezve az emberi erőforrások továbbképzésére és fejlesztésére, a munkakörülmények javítására, valamint arra, hogy a létesítmények és felszerelések elérhetőbbek és hozzáférhetőbbek legyenek az oktatási és képzési intézmények számára a legtöbb nehézséggel küzdő térségekben;
57. Biztosítsák a vidéki fiatalok és a releváns szervezetek aktív részvételét a helyi, regionális, nemzeti és uniós szintű szakpolitikai megbeszélésekben és döntéshozatalban, mégpedig azáltal, hogy együttműködnek a releváns szakpolitikák kialakítása, végrehajtása és értékelése terén, valamint lehetőség szerint naprakész, átfogó, illetve lebontott adatokat szolgáltatnak a vidéki fiatalokról – köztük a fiatal mezőgazdasági termelőkről –, ezzel lehetővé téve, hogy e csoport számára a döntéshozók célzottabb szakpolitikákat és beavatkozásokat, valamint az igényeikre szabott megoldásokat biztosítsanak. Hozzanak megfelelő intézkedéseket a vidéki térségekben és a távoli területeken élő fiatalok – többek között a fiatal mezőgazdasági termelők – életét érintő negatív demográfiai trendek hatásainak ellensúlyozására;
58. A mentális és fizikai egészség terén fokozzák a határokon átnyúló együttműködést és javítsák az uniós eszközöket a következők révén: a mentális egészséggel kapcsolatos kutatás ösztönzése, a kevésbé fejlett területekre vonatkozó közös nyomonkövetési és megelőzési módszerek kidolgozása, valamint a mentális egészségügyi szolgáltatások vidéki térségekben és távoli területeken való bővítésével kapcsolatos bevált gyakorlatok megosztása.

Fogalommeghatározások e következtetések alkalmazásában:

„vidéki térségek”: városi agglomerációkon kívül található helyi közigazgatási közösségek, amelyeket leginkább az alacsonyabb népsűrűség, a sajátos társadalomföldrajzi és kulturális arculat, a természeti erőforrásokhoz való közelség és emiatt különböző gazdasági kilátások jellemeznek. Ugyanakkor azonosított igényekkel rendelkeznek az ifjúságot és a lakosság egészét célzó konkrét szolgáltatások további fejlesztésére vonatkozóan,

„életminőség”: mutatói széles témaköröket és dimenziókat ölelnek fel, beleértve az anyagi életkörülményeket, a foglalkoztatást, az oktatást, az egészséget, a társadalmi kapcsolatokat, a biztonságot és a védelmet, a bizalmat, a megkülönböztetést és a környezetet,

„vidékszempontú vizsgálat”: a szakpolitikáknak a vidék szemszögéből való felülvizsgálata, amelynek célja e politikák hozzáigazítása a vidéki térségekben élők igényeihez. Az Európai Bizottság a minőségi jogalkotási program részeként vezette be a vidéki térségekre gyakorolt hatások vizsgálatára vonatkozó mechanizmust abból a célból, hogy felmérje a főbb uniós jogalkotási kezdeményezések vidéki térségekre gyakorolt hatását,

„a vidéki térségek újjáélesztése”: a vidéki térségek pozitív átformálása a jelen és a jövő nemzedékei számára,

„ruralitás”: a fogalom többnyire nem kerül meghatározásra, azonban e dokumentum alkalmazásában a ruralitás két földrajzi szintet foglal magában: a helyi közigazgatási egységek (LAU) közé sorolt vidéki térségeket, valamint a statisztikai célú területi egységek nomenklatúrájának 3. szintjéhez (NUTS 3) tartozó jellemzően vidéki régiókat. A vidéki térségek és a jellemzően vidéki régiók meghatározása egyaránt az, hogy lakosaik többsége vidéki ráccsellákban él. A LAU-k osztályozása „az urbanizáció fokának” megfelelően történik, míg a NUTS 3 szintű régiók felosztása a „városi-vidéki tipológiára” hivatkozik,

„távoli területek”: többnyire a városi agglomerációkon kívül található helyi és regionális közigazgatási közösségek, amelyeket főként földrajzi/természeti akadály (többek között szigetek és/vagy hegyek) következtében nehéz fizikai megközelíthetőség jellemez, amihez korlátozott vagy ritkább közösségi közlekedés és/vagy nehéz digitális konnektivitás társul. Ezek a területek ugyanazon jellemzőkkel rendelkezhetnek, mint a fentebbi fogalommeghatározás szerinti „vidéki térségek”. Az EUMSZ 349. cikkében meghatározott uniós legkülső régiók szintén távoli területeknek minősülnek,

„glokális”: a helyi (lokális) és a globális szint közötti zökkenőmentes integráció; az utazás, az üzleti élet és a kommunikáció által teremtett átfogó összekapcsoltság; valamint a globális gondolkodásra és helyi cselekvésre való hajlandóság és képesség. A globalizáció fogalma a globalizáció és a helyi szerveződés közötti dinamikus, összefüggő és kétirányú dialektikát ragadja meg (Swyngedouw, 2004). A fiatalokra leginkább hatást gyakorló, sürgető globális trendek között szerepel egyrészt az éghajlatváltozás, amely aránytalan mértékben sújtja a vidéki közösségeket és a mezőgazdasági megélhetést, másrészt pedig a digitális technológiák térnyerése, amely egyszerre teremt lehetőségeket és kihívásokat a digitális jártasság, az oktatáshoz való hozzáférés és a foglalkoztatás tekintetében. Mindemellett a gazdasági egyenlőtlenség és az ifjúsági munkanélküliség olyan globális kihívások, amelyek gyakran helyi szintű innovációt tesznek szükségessé a munkahelyteremtés, a készségfejlesztés és a vállalkozói készség terén. A mentális egészségügyi problémák esetében – amelyeket tovább súlyosbítanak a globális válságok és a társadalmi nyomás – szintén a helyi viszonyokra érzékeny megközelítésekre van szükség a támogatásra és a rezilienciaépítésre vonatkozóan. Ezenfelül a társadalmi igazságosságra és inkluzivitásra irányuló folyamatos törekvés is olyan, testre szabott megoldásokat tesz szükségessé a nemek közötti egyenlőség, a faji különbségek és az erőforrásokhoz való hozzáférés problémáinak kezelésére, amely megoldások tükrözik a különböző régiókra egyedileg jellemző kulturális és társadalmi dinamikákat. Azáltal, hogy ezeket a globális kihívásokat helyi szinten releváns stratégiák útján kezelik, a fiatalok kiaknázhadják a globalizációban rejlő lehetőségeket, hogy ezáltal közösségeiken belül fenntartható és reziliens jövőt teremtsenek,

„tehetségfejlesztési csapda”: – „Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása” című bizottsági közleményben leírtak szerint – többdimenziós kihívás, amellyel egyes olyan uniós régiók szembesülnek, amelyekben a munkaképes korú lakosság jelentős csökkenése, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők alacsony és stagnáló aránya, valamint a 15–39 éves korú lakosok elvándorlása tapasztalható. Ennek következtében csökken a helyi gazdaságok, a munkaerőpiacok, az oktatás, a képzés és a felnőttoktatási rendszerek hatékonysága, továbbá romlik a teljesítmény az innováció, az irányítás, a vállalkozásfejlesztés és a szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén,

„vertikális és horizontális nyelvi akadályok”: a számos vidéki fiatal előtt álló nyelvi akadályok összetettsége. A horizontális dimenzió az idegen nyelvű oktatáshoz való megfelelő hozzáférés hiányát emeli ki, míg a vertikális összetevő rávilágít egyrészt arra, hogy nehézséget jelent annak a bonyolult nyelvezetnek a megértése, amelyen bizonyos források rendelkezésre állnak, másrészt pedig az ifjúságbarát megfogalmazás hiányára.

Hivatkozott dokumentumok

Az Európai Unió Tanácsa

- Az Európai Unió Tanácsa és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott állásfoglalás az ifjúságpolitika terén folytatott európai együttműködés keretéről: A 2019 és 2027 közötti időszakra szóló uniós ifjúsági stratégia, HL C 456., 2018.12.18., 1. o.
- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által megfogalmazott állásfoglalás az uniós ifjúsági párbeszéd irányítására vonatkozó iránymutatások meghatározásáról – Az Európai Unió 2019–2027-re szóló ifjúsági stratégiája, HL C 189., 2019.6.5., 1. o.
- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a vidéki térségekben és távoli területeken élő fiatalok lehetőségeinek bővítése [helyesen: bővítéséről], HL C 193., 2020.6.9., 3. o.
- Következtetések az EU vidéki területeire vonatkozó hosszú távú jövőképről, 15631/23.
- A Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői által elfogadott következtetések a fiatalokat középpontba helyező, befogadó társadalmakról, HL C, C/2024/3808, 2024.6.27.
- A Tanács következtetései a mentális egészségről, 15971/23.
- A Tanács ajánlása (2020. október 30.) az „Út a munka világába – Az ifjúsági garancia megerősítése” témájában és az ifjúsági garancia létrehozásáról szóló, 2013. április 22-i tanácsi ajánlás felváltásáról 2020/C 372/01.

- A Tanács ajánlása (2024. május 13.) – „Európa mozgásban” csomag – tanulási célú mobilitási lehetőségek mindenki számára, HL C, C/2024/3364.
- A Tanács és a tagállamok kormányainak képviselői által elfogadott következtetések az Európai Unióban élő fiatalok mentális egészségének átfogó megközelítéséről, HL C, C/2023/1337, 2023.11.30.

Európai Tanács

- Európai Tanács: A 2019–2024-es időszakra szóló uniós stratégiai menetrend, 2019. június 20.
- Enrico Letta: *Much more than a market – Speed, Security, Solidarity – Empowering the Single Market to deliver a sustainable future and prosperity for all EU Citizens* (Jóval több mint piac – Sebesség, biztonság, szolidaritás: az egységes piac képessé tétele arra, hogy fenntartható jövőt és jólétet teremtsen valamennyi uniós polgár számára), 2024. április.

Európai Bizottság

- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé, COM(2021) 345 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának: Hosszú távú jövőkép az EU vidéki területei számára – Az erősebb, összekapcsolt, reziliens és virágzó vidéki területek 2040-ig történő megvalósítása felé, COM(2021) 345 final. Szolgálati munkadokumentum (1–3. rész).
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az emberek középpontba állítása, a fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása és a lehetőségek kibontakoztatása az EU legkülső régióiban, COM(2022) 198 final.

- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az európai régiók tehetségpotenciáljának kiaknázása, COM(2023) 32 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékkal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030), COM(2021) 101 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Egyenlőségközpontú Unió: az LMBTIQ-személyek egyenlőségéről szóló stratégia (2020–2025), COM(2020) 698 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Egyenlőségközpontú Unió: a 2020-2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia, COM(2020) 152 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra, COM(2020) 565 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Egyenlőségközpontú Unió: a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer, COM(2020) 620 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a mentális egészség átfogó megközelítéséről (a mentális egészség átfogó megközelítéséről szóló közlemény, COM/2023/298 final).

- Európai Bizottság, Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság: *Ninth Report on Economic, Social and Territorial Cohesion* (Kilencedik jelentés a gazdasági, társadalmi és területi kohézióról) (A 9. kohéziós jelentés), 2024. március.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a 9. kohéziós jelentésről, COM(2024) 149 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Demográfiai változások Európában: a cselekvés eszköztára, COM(2023) 577 final.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Digitális oktatási cselekvési terv 2021–2027 – Az oktatás és a képzés átalakítása a digitális kornak megfelelően, COM(2020) 624 final.
- Bizottsági szolgálati munkadokumentum: Vezetői összefoglaló a közös agrárpolitika által a vidéki térségek területfejlesztésére gyakorolt hatás értékeléséről {SWD(2021) 398 final}.
- Európai Regionális Fejlesztési Alap, Interreg Európa: Szakpolitikai tájékoztató – *How to boost entrepreneurship in rural areas?* (A vállalkozói készségek előmozdítása a vidéki térségekben), 2020. április.
- Európai Bizottság, Oktatásügyi és Kulturális Főigazgatóság: Erasmus+ Befogadási és sokszínűségi stratégia az ifjúságügy területén, 2014. december.
- Perpiña Castillo, Carolina, Jacobs-Crisioni, Chris, Barranco, Ricardo, Curtale, Riccardo, Kompil, Mert, Vallecillo, Sara, Auteri, Davide és Dijkstra, Lewis: *Opportunities and challenges for remote rural areas in the European Union* (Lehetőségek és kihívások az Európai Unió távoli vidéki térségei számára), Európai Bizottság, Ispra, 2023, JRC135398.
- Az Európai Unió Kiadóhivatala: *Study on living conditions and access to selected basic needs* (Tanulmány az EU legkülső régióinak életkörülményeiről és egyes alapvető szükségletekhez való hozzáféréséről), 2024, ISBN 978-92-68-11899-3, doi: 10.2776/185784 KN-05-24-084-EN-N.

- A Bizottság jelentése az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak – A 2023–2027-es időszakra vonatkozó KAP stratégiai tervek összefoglalása: közös erőfeszítés és kollektív ambíció, Brüsszel, 2023.11.23., COM(2023) 707 final.
- Az Európai Unió Kiadóhivatala: *Eurostat regional yearbook – 2023 edition* (Az Eurostat 2023. évi regionális évkönyve).
- Eurostat – online statisztikák: *Urban-rural Europe - quality of life in rural areas* (Városi és vidéki Európa – az élet minősége a vidéki térségekben), 2022.
- Uniós KAP-hálózat: *Supporting the health and well-being of Europe's agricultural workforce* (Az európai mezőgazdasági foglalkoztatottak egészségének és jóllétének támogatása), Policy Insights, 2023. június
- Európai Bizottság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság: *Taking stock of how CAP strategic plans contribute to the objectives of the long-term vision for the EU's rural areas* (Áttekintés: hogyan járulnak hozzá a KAP-stratégiai tervek az EU vidéki térségeire vonatkozó hosszú távú jövőképhez?) – zárójelentés, Az Európai Unió Kiadóhivatala, 2023.
- A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Az emberek középpontba állítása, a fenntartható és inkluzív növekedés biztosítása és a lehetőségek kibontakoztatása az EU legkülső régióiban, COM(2022) 198 final.
- Európai Bizottság, Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Főigazgatóság: *Open letter on the launch of the Rural Pact* (Nyílt levél a Vidékfejlesztési Paktum elindításáról), 2021. december 17.

Az Európai Unió és az Európa Tanács közötti ifjúsági partnerség

- *Young people in rural areas: diverse, ignored and unfulfilled* (Fiatalok a vidéki térségekben: egy sokszínű, ignorált csoport beteljesületlen várakozásokkal), 2021. március.

Egyesült Nemzetek Szervezete

- Egyesült Nemzetek Szervezete, A/RES/70/1 – Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend.
- FAO és IFAD, 2019: *United Nations Decade of Family Farming 2019–2028. Global Action Plan* (A családi gazdálkodás ENSZ-évtizede, 2019–2028 – globális cselekvési terv), Róma.
- Élelmezésbiztonsági információs hálózat és az élelmezési válságok elleni globális hálózat, 2024:
Global report on food crises 2024 (Globális jelentés az élelmezési válságokról, 2024), Róma.

OECD

- OECD: *Recommendation of the Council on Creating Better Opportunities for Young People* (A Tanács ajánlása – jobb lehetőségek teremtése a fiatalok számára), az OECD miniszteri tanácsának ülése, 2022. június 9–10., JT03497457.

Egyéb

- Moxon, Dan és Bárta, Ondrej (2024): *EU YD10 Results of the Consultation Phase: We Need Youth* (10. uniós ifjúsági párbeszéd – A konzultációs szakasz eredményei: Szükségünk van a fiatalokra). DOI: 10.5281/zenodo.10656746.